

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 228/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžz 15/2014 z 3. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „navrhovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžz 15/2014 z 3. februára 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že na najvyššom súde podal «voči *Finančnému riaditeľstvu SR a Kriminálnemu úradu finančnej správy žalobu podľa § 250v O. s. p. o ochrane pred nezákonným zásahom v súvislosti s tým, že označené orgány štátnej správy vedú sťažovateľa v zozname „BIELE KONE“...».*

Sťažovateľ ďalej uvádza, že najvyšší súd napadnutým uznesením «*prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie za účelom predloženia prejudiciálnej otázok Súdnemu dvoru Európskej únie. V odôvodnení však uviedol, že neodložil vykonateľnosť rozhodnutia podľa § 250 ods. 2 O. s. p., pretože „v prejednávanej veci neexistuje formálne rozhodnutie, proti ktorému by navrhovateľ brojil...“».*

V súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodňuje takto:

«*Všeobecný súd odmietol sťažovateľovi poskytnúť predbežnú súdnu ochranu vo forme odloženia vykonateľnosti nezákonného zásahu len na základe toho, že v prípade zásahových žalôb to nie je možné – (neexistuje rozhodnutie, voči ktorému by sťažovateľ „brojil“). Všeobecný súd vychádzal len z jazykového výkladu aplikovanej právnej normy (ktorá sa považuje za najnespolahlivejšiu metódu výkladu), keďže mal za to, že odložiť vykonateľnosť nie je možné v prípade nezákonného zásahu verejnej správy, ale len v prípade rozhodnutia. Takýto výklad je zjavne arbitrárny, keďže nezohľadňuje aplikáciu ustanovenia § 250v ods. 8 O. s. p., ktoré pojednáva o primeranom použití ustanovení prvej a druhej hlavy (a teda i ustanovenia § 250c ods. 2 O. s. p.).*

Je potrebné poznamenať, že na úrovni samotného Najvyššieho súdu SR existujú rozhodnutia, ktoré vychádzajú z diametrálne odlišného výkladu, a to takého, že odložiť

vykonateľnosť je možné i v prípade nezákonného zásahu. Poukazujeme napríklad na Uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 6 Sžz 3/2011 zo dňa 24. 06. 2011. ktorým sa odložila vykonateľnosť nezákonného zásahu.

Názor prezentovaný v napadnutom rozhodnutí je preto prejavom svojvôle a arbitrárnosti, keďže neexistuje legitímny dôvod na to, aby sa v prípade nezákonného zásahu nepriznala predbežná ochrana v podobe odloženia vykonateľnosti len preto, že sa nejedná o formálne rozhodnutie. Inými slovami povedané, ak právna úprava poskytuje subjektu práva ochranu pred nezákonným zásahom v podobe konania o zásahovej žalobe (§ 250v O. s. p.), tak je namieste i priznať predbežnú ochranu, a to navyše v prípadoch (ako je tento), ak sa jedná o ochranu základných práv a ľudských slobôd. Je potrebné zobrať na zreteľ to, že nezákonnými zásahmi môže byť zasiahnuté do základných práv a slobôd (napr. do osobnej slobody), a súd by v prípade porušenia týchto práv nemohol (podľa názoru prezentovaného v napadnutom rozhodnutí) poskytnúť subjektom práva predbežnú ochranu len preto, že orgán verejnej moci nevydal formálne rozhodnutie, ale obmedzil základné práva a slobody „bez rozhodnutia“. Takýto výklad v podmienkach materiálneho právneho štátu nemožno tolerovať, keďže sa jedná o prejav formalizmu, ktorým sa v konečnom dôsledku účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom.»

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. zn. 1 Sžz 15/2014 zo dňa 03. 02. 2016 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Zrušuje sa v celom rozsahu Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. zn. 1 Sžz/15/2014 zo dňa 03. 02. 2016 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol. Prikazuje sa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vydať uznesenie o odložení vykonateľnosti nezákonného zásahu, ktoré je predmetom konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky, spis. zn. 1 Sžz/15/2014.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi... do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu...“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého najvyšší súd o jeho žiadosti o odklade vykonateľnosti nezákonného zásahu v podobe zverejneného zoznamu „*BIELYCH KONÍ*“ rozhodol „*na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené*“.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietky, ktorú sťažovateľ proti nemu uplatňuje.

Najvyšší súd prerušenie konania napadnutým uznesením s poukazom na znenie § 250c ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odôvodnil tým, že „*v prejednávanej veci neexistuje formálne rozhodnutie, proti ktorému by navrhovateľ brojil, najvyšší súd nemohol uvedené ustanovenia na prejednanú vec aplikovať*“.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľovi v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika s právnymi závermi najvyššieho súdu, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy

všeobecných súdov) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) po preskúmaní veci mu predloženej najvyšším súdom rozhodol rozsudkom C-73/16 z 27. septembra 2017 o v poradí prvých troch prejudiciálnych otázkach vymedzených v napadnutom uznesení najvyššieho súdu, pričom štvrtú prejudiciálnu otázku označil Súdny dvor za neprípustnú. Ústavný súd ďalej v súčinnosti s informačnou kanceláriou najvyššieho súdu zistil, že vo veci sťažovateľa vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Sžz 15/2014 najvyšší súd nariadil na 27. marec 2018 pojednávanie.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nie je konečným rozhodnutím v merite veci, ktoré by túto vec definitívne uzatvorilo z hľadiska dokazovania či z hľadiska výkladu relevantnej právnej úpravy, ale je uznesením, ktorým sa vec predložila Súdnemu dvoru podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na zodpovedanie najvyšším súdom vymedzených prejudiciálnych otázok. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa z časového a vecného hľadiska viaže na konanie Súdného dvora o položených prejudiciálnych otázkach, pričom ukončením tohto konania zanikajú aj účinky uznesenia o prerušení konania, čoho dôsledkom je aj to, že sťažovateľom formulovaná požiadavka na rozhodnutie o odklade nezákonného zásahu zo strany orgánu verejnej moci v podobe zverejneného zoznamu „*BIELYCH KONÍ*“ spolu s prerušením konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku je v tejto fáze konania bezpredmetná.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018